

KONFERENCE PAR PIEVIENOŠANOS
EIROPAS SAVIENĪBAI
– MELNKALNE –

Briselē, 2025. gada 15. decembrī
(OR. en)

AD 22/25

LIMITE

CONF-ME 9

PIEVIEŅOŠANĀS DOKUMENTS

Temats: EIROPAS SAVIENĪBAS KOPEJĀ NOSTĀJA
– 11. sadaļa: Lauksaimniecība un lauku attīstība

EIROPAS SAVIENĪBAS KOPEJĀ NOSTĀJA

11. sarunu sadaļa: Lauksaimniecība un lauku attīstība

Eiropas Savienības nostāja ir balstīta uz tās vispārējo nostāju Melnkalnes pievienošanās konferencei (AD 23/12 CONF-ME 2/12), un uz to attiecas konferencē apstiprinātie sarunu principi, jo īpaši turpmāk minētais:

- neviens vienas vai otras puses pausts viedoklis par kādu sarunu sadaļu nekādi neskar nostāju, ko attiecīgā puse var ieņemt par citām sadaļām;
- vienošanās – pat daļējas vienošanās –, kas panāktas sarunās par citu pēc citas izskatāmām sadaļām, nevar uzskatīt par galīgām, kamēr nav panākta vispārēja vienošanās;
- prasības, kas izklāstītas sarunu programmas 24., 28., 41. un 44. punktā.

ES mudina Melnkalni turpināt pieskaņot tiesību aktus ES *acquis* un nodrošināt tā efektīvu īstenošanu un izpildes panākšanu līdz pievienošanās brīdim, jo īpaši attiecībā uz maksājumu aģentūras un integrētās administrācijas un kontroles sistēmas (IAKS) darbības uzsākšanu, un pirms pievienošanās izstrādāt politiku un instrumentus, kas pēc iespējas vairāk līdzinātos ES politikai un instrumentiem, piebilstot, ka pirms pievienošanās varētu stāties spēkā papildu *acquis*.

ES atzīmē, ka Melnkalne savās sarunu nostājās AD 2/16 CONF-ME 2 un AD 19/25 CONF-ME 6 ir piekritusi 11. sadaļas *acquis*, kāds bija spēkā 2025. gada 1. septembrī, un tā ir paziņojusi, ka būs gatava to īstenot no dienas, kad tā pievienosies ES, bet vienlaikus ir iesniegusi vairākus lūgumus noteikt pārejas pasākumus un atkāpes.

ES uzsver, ka ES pirmspievienšanās finansējuma pareiza izmantošana, kontrole, pārraudzība un izvērtēšana būs viens no pamatrādītājiem Melnkalnes spējai īstenot finanšu kontroles *acquis* saistībā ar šo sarunu sadaļu.

Sniedzot vispārīgu atbildi uz Melnkalnes lūgumiem piešķirt pārejas laiku, ES atgādina par savu vispārējo sarunu nostāju, proti, pārejas pasākumus piešķir izņēmuma gadījumā, to darbības laiks un apjoms ir ierobežots un tiem pievieno plānu ar skaidri noteiktiem posmiem *acquis* piemērošanai. Tajos nedrīkst paredzēt ES noteikumu vai politikas grozījumus, ar tiem nedrīkst likt šķēršļus šo noteikumu vai politikas pienācīgai darbībai vai izraisīt būtisku konkurences izkropļojumu.

ES uzskata, ka Pievienošanās aktā būtu jānosaka, ka Padome ar kvalificētu balsu vairākumu pēc Komisijas priekšlikuma un pēc apspriešanās ar Eiropas Parlamentu var pielāgot Pievienošanās akta noteikumus, kas attiecas uz kopējo lauksaimniecības politiku un kas var izrādīties vajadzīgi pēc izmaiņām Savienības noteikumos. Tādus pielāgojumus var izdarīt jau pirms pievienošanās datuma.

ES uzskata, ka Pievienošanās aktā būtu jānosaka vajadzīgais juridiskais pamats, lai pieņemtu pārejas pasākumus, ievērojot turpmāk izklāstītos nosacījumus.

Ja pārejas pasākumi ir vajadzīgi, lai atvieglotu pāreju no Melnkalnes pašreizējā režīma uz tādu, kas izriet no kopējās lauksaimniecības politikas piemērošanas, ievērojot nosacījumus, kuri izklāstīti Pievienošanās akta nodaļās, kas skar lauksaimniecību, tādus pasākumus pieņem Komisija saskaņā ar attiecīgo komiteju procedūru. Vajadzētu būt iespējai tādus pasākumus īstenot trīs gadu laikā pēc pievienošanās dienas, un tos piemēro tikai minētajā laikposmā. Tomēr būtu jānosaka, ka Padome pēc Komisijas priekšlikuma un pēc apspriešanās ar Eiropas Parlamentu ar vienprātīgu lēmumu var pagarināt minēto laikposmu.

Ja pārejas pasākumi ir saistīti ar tādu instrumentu īstenošanu, kuri attiecas uz kopējo lauksaimniecības politiku, kuri nav precizēti Pievienošanās aktā un kuri jāveic pievienošanās rezultātā, tos pirms pievienošanās dienas pieņem Padome ar kvalificētu balsu vairākumu pēc Komisijas priekšlikuma vai – ja šādi pasākumi ietekmē kādus Komisijas iepriekš pieņemtus instrumentus – tos pieņem Komisija saskaņā ar procedūrām, kas noteiktas attiecīgo instrumentu pieņemšanai.

Lielāko daļu *acquis* lauksaimniecības un lauku attīstības jomā tieši piemēro, sākot no pievienošanās dienas, un tādēļ tam nav vajadzīga transponēšana. Tomēr ES uzsver, ka būtiski svarīga ir Melnkalnes spēja šo *acquis* īstenot un piemērot. Lai pēc pievienošanās nodrošinātu netraucētu KLP īstenošanu, Melnkalnei jau pietiekami savlaicīgi pirms pievienošanās ir jāpierāda, ka tai ir administratīvās spējas efektīvi īstenot un piemērot *acquis*. ES aicina Melnkalni turpināt centienus pilnībā īstenot un piemērot 11. sadaļas *acquis* tā, lai nodrošinātu tā efektīvu un lietderīgu piemērošanu, paredzot stingrus aizsardzības pasākumus pret korupciju. Ņemot to vērā, ES cieši uzraudzīs īstenošanas progresu, jo īpaši īstenošanas plāna izpildi, kas paredz izveidot maksājumu aģentūru un integrēto administrācijas un kontroles sistēmu (IAKS), atbilstīgi Melnkalnes iesniegtajam grafikam.

Horizontāli jautājumi

ES ņem vērā, ka Melnkalne turpināja pieskaņot savus tiesību aktus ES *acquis*, cita starpā 2025. gada 31. jūlijā pieņemot Likumu par lauksaimniecības politikas, lauku attīstības politikas un zivsaimniecības politikas pasākumu īstenošanu, kurā noteikts maksājumu aģentūras juridiskais statuss, pilnvaras un organizatoriskā struktūra.

Likums par lauksaimniecību un lauku attīstību ir Melnkalnes lauksaimniecības politikas juridiskais pamats. Tas reglamentē visus jautājumus, kas saistīti ar lauksaimniecības politikas attīstību un mērķiem, tostarp atbalstu nozarei un tās nosacījumiem, reģistriem un uzskaitēm. ES ņem vērā, ka grozījumus likumā, kas paredz turpmāku pieskaņošanu ES *acquis*, ir plānots pieņemt līdz 2025. gada beigām.

ES ņem vērā, ka Melnkalnē būs viena lauksaimniecības, lauku attīstības un zivsaimniecības maksājumu aģentūra un ka tā ir pieņēmusi rīkojumu par tās iekšējo struktūru un amatu klasifikāciju. Ir plānoti seši reģionālie biroji, un viens no tiem jau darbojas.

ES arī atzīmē, ka saskaņā ar ES kopējā nostājā (AD 27/16 CONF-ME 13) noteiktajiem slēgšanas kritērijiem Melnkalne ir pieņēmusi īstenošanas plānu, kas paredz izveidot maksājumu aģentūru un integrēto administrācijas un kontroles sistēmu (IAKS).

ES atzīmē Melnkalnes plānu panākt, lai maksājumu aģentūra un IAKS būtu pilnībā darbotiespējīgas no pievienošanās dienas. Īstenošanas plānā Melnkalne ir izstrādājusi detalizētu stratēģiju, kurā skaidri izklāstīti visi uzdevumi un darbības, kas jāveic un jāpabeidz laikposmā līdz pievienošanās dienai. Šo plānu papildina stingra apņemšanās pastāvīgi stiprināt administratīvās spējas, un tajā ir skaidri noteiktas budžeta vajadzības. ES uzraudzīs darbības, ko Melnkalne veic, lai nodrošinātu īstenošanas plāna izpildi un tā grafika ievērošanu.

ES atzīmē, ka ir izveidoti integrētās administrācijas un kontroles sistēmas (IAKS) elementi. Lai pilnībā pieskaņotos Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) 2021/2116, sistēmai ir nepieciešami turpmāki uzlabojumi un jauni elementi. Melnkalnes zemes gabalu identifikācijas sistēma, kuras izstrāde tika uzsākta 2018. gadā, tiek pilnveidota, un ir plānots to modernizēt un iegādāties jaunas digitālās ortofotokartes, kas aptver visu teritoriju. ES atgādina, ka saskaņā ar īstenošanas plānu līdz pievienošanās brīdim tiks izveidota teritoriju uzraudzības sistēma.

ES atzinīgi vērtē Melnkalnes sasniegumus, īstenojot ES Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu lauksaimniecībai un lauku attīstībai (*IPARD*), kas valstī darbojas kopš 2018. gada, un mudina Melnkalni turpināt darbu šajā jomā, lai nodrošinātu nepieciešamās administratīvās spējas ES lauku attīstības politikas īstenošanai pēc pievienošanās. ES uzsver, ka pilnīga ES prasību īstenošana un spēja kontrolēt šajā jomā ir priekšnosacījums tam, lai piemērotu lauku attīstības pasākumus, par kuriem ir tiesības pēc pievienošanās saņemt ES atbalstu.

ES arī atzīmē, ka Melnkalne ir panākusi pietiekamu progresu virzībā uz maksājumu aģentūras un IAKS, tostarp zemes gabalu identifikācijas sistēmas (ZGIS), izveidi un ka Melnkalne ir pilnībā iesaistījies visu pasākumu izpildē, lai līdz pievienošanās dienai nodrošinātu pilnībā darbotiespējīgu maksājumu aģentūru un IAKS. ES sagaida, ka Melnkalne turpinās centienus, lai nodrošinātu, ka kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) izdevumu pārvaldības un kontroles sistēmas ir pilnībā darbotiespējīgas vēlākais no dienas, kad Melnkalne pievienosies ES, nodrošinot, ka maksājumi nonāk tikai pie to likumīgajiem saņēmējiem.

ES norāda, ka tā turpmākajā laikposmā cieši uzraudzīs Melnkalnes progresu šajā jomā un ka tā var ierosināt Pievienošanās līgumā ietvert atbilstīgus aizsardzības noteikumus, lai aizsargātu ES finanšu intereses.

ES atzīmē, ka Melnkalne apstiprina, ka tā neparedz problēmas – ne piemērojot dalītas pārvaldības sistēmu, ne nodrošinot atbilstību ES prasībām attiecībā uz intervences krājumu glabāšanu un budžeta disciplīnu.

ES ņem vērā Melnkalnes sniegto informāciju attiecībā uz **lauku saimniecību ilgtspējas datu tīklu (FSDN)**. Turpināsies tiesību aktu turpmāka atjaunināšana, lai tos pieskaņotu Regulai (ES) 2023/2674 un Komisijas Īstenošanas regulai (ES) 2024/2746. ES atzīmē, ka Lauksaimniecības, mežsaimniecības un ūdenssaimniecības ministrijas (*MAFWM*) Ekonomiskās analīzes un tirgus departaments ir atbildīgs par *FSDN* sistēmu, kur datu vākšanu veic konsultatīvie dienesti. ES atzīmē, ka turpināsies sistēmas pilnveidošana, tostarp tās paplašināšana, lai aptvertu vides un sociālos datus atbilstīgi ES *acquis*.

ES pieņem zināšanai Melnkalnes sniegto informāciju par Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1308/2013 izklāstīto **tirdzniecības mehānismu un tirgus pārvaldības pasākumu** īstenošanu. ES atzīmē, ka šo pasākumu *acquis* Melnkalnei tiks piemērots no dienas, kad tā pievienosies ES, un uzsver, ka Melnkalnei ir svarīgi nodrošināt, lai tai būtu administratīvās struktūras, kas vajadzīgas *acquis* īstenošanai un piemērošanai šajā jomā.

ES uzsver, ka tiek sagaidīts, ka Melnkalne pieskaņosies ES *acquis* lauksaimniecības un pārtikas piegādes ķēdes jomā, lai vēlākais līdz pievienošanās dienai tā savos tiesību aktos būtu pilnībā transponējusi Direktīvu (ES) 2019/633 par negodīgu tirdzniecības praksi. Lai to panāktu, ir jāpieņem tiesību akti, kas nodrošina vismaz direktīvā noteikto minimālo aizsardzības līmeni piegādātājiem, un jāizraugās kompetentā izpildiestāde (vai izpildiestādes), kurai ir direktīvā noteiktās pilnvaras, proti, pieņemt un izskatīt sūdzības (tostarp nodrošināt konfidencialitāti), rīkoties *ex officio*, pieprasīt informāciju, veikt pārbaudes, pieprasīt pārkāpumu izbeigšanu un piemērot iedarbīgas, samērīgas un atturošas sankcijas. Melnkalnei būtu arī jānodrošina sadarbība ar citām attiecīgajām ES iestādēm ES dalībvalstīs attiecībā uz direktīvas par negodīgu tirdzniecības praksi īstenošanu, jāveic piegādātāju un pircēju izpratnes veicināšanas pasākumi un jāievieš uzraudzības un ziņošanas pasākumi, lai sistēma būtu pilnībā darbotiespējīga jau no pievienošanās pirmās dienas.

ES ņem vērā Melnkalnes lūgumu piešķirt tai tiesības piemērot **aizsardzības pasākumus** gadījumā, ja būs vērojami nopietni tirgus izkropļojumi, kas varētu rasties pēc pievienošanās Eiropas Savienībai. ES uzskata, ka šis jautājums būtu jārisina līdzīgi tam, kā tas tika darīts saistībā ar 2013. gada paplašināšanos (Horvātijas Pievienošanās akta 37. pants).

ES pieņem zināšanai, ka Melnkalne līdz pievienošanās dienai izveidos juridisko pamatu, lai atbilstīgi ES *acquis* piemērotu noteikumus par **valsts atbalstu** lauksaimniecībā un par valsts atbalsta ziņošanas sistēmu Eiropas Komisijai. ES uzsver, ka līdz pievienošanās dienai visi valsts atbalsta pasākumi lauksaimniecības jomā ir jāpieskaņo *acquis*.

ES atzīmē, ka Melnkalne lūdz iespēju turpināt piešķirt atbalstu, kas ieviests pirms pievienošanās, triju gadu ilgā pārejas periodā, sākot no pievienošanās dienas, saskaņā ar pastāvošā atbalsta statusu LESD 108. panta 1. punkta nozīmē. Melnkalne ir apzinājusi divas valsts atbalsta shēmas svaigpiena ražošanai un piena pārstrādei saimniecībā.

ES uzskata – lai pēc pievienošanās palīdzību klasificētu kā pastāvošu atbalstu Padomes Regulas (ES) 2015/1589 1. panta b) apakšpunkta nozīmē un iegūtu pārskatu par visiem Melnkalnē piemērojamiem valsts atbalsta veidiem, Pievienošanās aktā būtu jānosaka, ka Melnkalne pirms pievienošanās dienas sniegs sīku informāciju attiecībā uz visiem valsts atbalsta pasākumiem, ko var uzskatīt par pastāvošu atbalstu. ES arī uzskata, ka Pievienošanās akta nodaļā par lauksaimniecību būtu jāiekļauj šāda īpaša klauzula attiecībā uz atbalstu, uz ko attiecas LESD 107. un 108. pants.

Neskarot procedūras, kas attiecībā uz pastāvošo atbalstu paredzētas LESD 108. pantā, tādas atbalsta shēmas un piešķirto individuālo atbalstu darbībām saistībā ar LESD I pielikumā uzskaitīto produktu, kas nav zivsaimniecības produkti un to pārstrādes produkti, ražošanu, pārstrādi vai tirdzniecību, kura īstenošana jaunajā dalībvalstī sākta pirms pievienošanās dienas un kurš ir spēkā arī pēc minētās dienas, atbilstīgi turpmāk izklāstītajiem nosacījumiem uzskata par pastāvošu atbalstu LESD 108. panta 1. punkta nozīmē:

- atbalsta pasākumus paziņo Komisijai pirms pievienošanās dienas. Šādā paziņojumā jābūt informācijai par katra pasākuma tiesisko pamatojumu.
- Attiecībā uz pastāvošajiem atbalsta pasākumiem un plāniem piešķirt vai grozīt atbalstu, par kuriem Komisijai paziņots pirms pievienošanās dienas, uzskata, ka par tiem ir paziņots pievienošanās dienā. Komisija publicē šādu atbalsta pasākumu sarakstu;
- šādus atbalsta pasākumus līdz trešā gada beigām pēc pievienošanās dienas uzskata par “pastāvošu” atbalstu LESD 108. panta 1. punkta nozīmē.

Vajadzības gadījumā Melnkalne groza minētos atbalsta pasākumus, lai ne vēlāk kā trīs gadus pēc pievienošanās dienas nodrošinātu, ka tiek ievērotas Komisijas piemērotās pamatnostādnes. Pēc minētā termiņa beigām jebkādu atbalstu, ko atzīst par neatbilstīgu minētajām pamatnostādnēm, uzskata par jaunu atbalstu.

ES norāda, ka Komisija, pamatojoties uz LESD 108. pantu, pastāvīgi pārrauga visas pastāvošā atbalsta sistēmas visās dalībvalstīs un jebkurā brīdī tā var ierosināt atbilstīgus pasākumus, kas vajadzīgi iekšējā tirgus pakāpeniskas attīstības procesam vai tā darbībai. Ja pēc tam, kad Komisija ir sniegusi attiecīgu paziņojumu un tai ir iesniegtas piezīmes, Komisija konstatē, ka pastāvošais atbalsts nav saderīgs ar iekšējo tirgu vai tas tiek nepareizi izmantots, tā pieņem lēmumu par to, ka attiecīgajai valstij noteiktā termiņā tāds atbalsts ir jāizbeidz vai jāmaina. Ja Komisijas lēmums netiks izpildīts, lietu tieši iesniegs ES Tiesā.

ES atzīmē, ka jautājums par **lauksaimniecības produktu uzkrājumiem**, kas Melnkalnē tiek glabāti pievienošanās dienā, ir jārisina, ņemot vērā divus atšķirīgus aspektus:

- valsts krājumu pārņemšana, ko veic ES, un
- darbības ar krājumiem, kas atrodas brīvā apritē un, it īpaši, ja to daudzums pārsniedz to, ko var uzskatīt par parastiem saglabājamiem krājumiem.

ES arī atzīmē, ka tāpat kā iepriekšējās pievienošanās kārtās, arī šajā gadījumā neņem vērā valsts drošības rezerves, ņemot vērā to, ka tās varētu tikt saglabātas pēc pievienošanās.

ES uzskata, ka valsts uzkrājumus, kas pastāv pievienošanās dienā un ir izveidojušies Melnkalnes tirgus atbalsta politikas rezultātā, Eiropas Savienībai būtu jāpārņem atbilstīgi vērtībai, kuru nosaka, piemērojot 3. panta 1. punkta e) apakšpunktu Komisijas Deleģētajā regulā (ES) Nr. 906/2014, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1306/2013 attiecībā uz valsts intervences izdevumiem. Šis noteikums uz Melnkalnes valsts krājumiem būtu attiecināms tikai ar nosacījumu, ka pievienošanās brīdī Eiropas Savienībā attiecībā uz konkrētajiem produktiem tiek piemērota valsts interence un minētie krājumi atbilst attiecīgajām ES intervences prasībām.

ES uzskata, ka attiecībā uz visiem krājumiem (gan privātiem, gan valsts), kuri Melnkalnē pievienošanās dienā atrodas brīvā apritē un kuru daudzums pārsniedz to, ko var uzskatīt par parastiem saglabājamiem krājumiem, Melnkalnei būtu jāveic iemaksas ES budžetā. Maksājuma apmēru nosaka tādu, lai būtu ņemtas vērā izmaksas saistībā ar sekām, ko liekie krājumi rada lauksaimniecības produktu tirgiem. Turklāt ES uzskata, ka lieko krājumu apjoms katram produktam būtu jānosaka, ņemot vērā katra produkta īpatnības un attiecīgos tirgus, kā arī ES tiesību aktus, kas uz to attiecas. ES uzskata, ka Komisijai vajadzētu būt pilnvarotai īstenot un piemērot iepriekš izklāstītos noteikumus.

Kas attiecas uz **spekulatīviem darījumiem**, ES uzsver, ka pret iespējamiem tirgus traucējumiem, ko izraisa tādas novirzes tirdzniecības plūsmās, kuras rodas ļaunprātīgu darbību rezultātā, izmantojot atšķirīgus tirdzniecības nosacījumus pirms un pēc pievienošanās, būtu jāvēršas preventīvi, veicot atbilstīgus pasākumus, vēlams, pirms pievienošanās.

ES uzskata, ka šis jautājums būtu jārisina, paredzot konkrētus noteikumus par pārejas pasākumiem, proti, paredzot noteikumus par importa un eksporta darījumiem, kuri notiek pievienošanās brīdī, un par nodokļu uzlikšanu lieko krājumu turētājiem, vai – attiecīgā gadījumā – pieņemot līdzīgus pārejas pasākumus attiecībā uz konkrētām nozarēm.

KLP – intervenču veidi (tiešie maksājumi, nozares intervences, lauku attīstība)

ES pieņem zināšanai Melnkalnes lūgumu attiecībā uz finansējumu tiešajiem maksājumiem.

ES uzsver, ka Melnkalnes piešķirumi **tiešajiem maksājumiem**, kā arī **nozares intervencēm un lauku attīstībai** būs daļa no vispārējiem budžeta elementiem Melnkalnei un tiks izskatīti saskaņā ar ES *acquis* 33. sadaļu, vajadzības gadījumā paredzot papildu pārejas pasākumus.

ES pieņem zināšanai, ka Melnkalne sagaida, ka ikgadējā ES finansiālā palīdzība konkrētu veidu intervencēm, kura piešķirama saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/2115 88. panta 1. punktu un VII pielikumu, tiks aprēķināta, pamatojoties uz laikposmā no 2014. līdz 2024. gadam pieejamiem datiem par:

- a) platību, kas dienā, kad Melnkalne pievienojas ES, *LIPS* sistēmā ir reģistrēta kā vīna dārzi;
- b) 2024. gada lauksaimniecības skaitīšanas datiem par vīna dārzu platību, kurā audzē vīna vīnogu šķirnes;
- c) vīna produkciju tirdzniecības gadā.

ES uzsver, ka Melnkalnes piešķirumi **nozares intervencēm vīna nozarē** būs daļa no vispārējiem budžeta elementiem Melnkalnei un tiks izskatīti saskaņā ar ES *acquis* 33. sadaļu.

ES pieņem zināšanai Melnkalnes lūgumu noteikt pārejas periodu, kas tai vajadzīgs, lai sasniegtu minimālo daļu no kopējās Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) iemaksas, kuru saskaņā ar Regulas (ES) 2021/2115 31. pantu piešķir klimatiskajām, vidiskajām un dzīvnieku labturības shēmām, ar ierosinātu pakāpeniska palielinājuma grafiku šādi:

- 10 % pievienošanās gadā,
- 15 % vienu gadu pēc pievienošanās,
- 20 % divus gadus pēc pievienošanās,
- 25 % trīs gadus pēc pievienošanās.

ES uzskata, ka šis lūgums ir pieņemams, taču uzsver, ka galīgo īstenošanas kārtību (pēc Melnkalnes pievienošanās) var pārskatīt, pamatojoties uz rezultātiem, kas gūti diskusijās par KLP laikposmam pēc 2027. gada.

ES pieņem zināšanai Melnkalnes lūgumu piešķirt pārejas periodu Regulas (ES) 2021/2115 96. panta īstenošanai saistībā ar saistītā ienākumu atbalsta maksimālo ierobežojumu 13 % apmērā, kas ļauj trīs gadus no pievienošanās dienas piešķirt līdz 30 % no kopējās summas.

ES uzskata, ka šis lūgums ir pieņemams, taču uzsver, ka galīgo īstenošanas kārtību (pēc Melnkalnes pievienošanās) var pārskatīt, pamatojoties uz rezultātiem, kas gūti diskusijās par KLP laikposmam pēc 2027. gada.

ES pieņem zināšanai to, ka Melnkalne lūdz, lai kopējās ELFLA iemaksas minimālā daļība, kas rezervējama **LEADER**, būtu 3 %, nevis 5 %, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/2115 92. pantā.

ES uzskata, ka šis lūgums ir pieņemams, taču uzsver, ka galīgo īstenošanas kārtību (pēc Melnkalnes pievienošanās) var pārskatīt, pamatojoties uz rezultātiem, kas gūti diskusijās par KLP laikposmam pēc 2027. gada.

ES pieņem zināšanai Melnkalnes lūgumu piešķirt pārejas periodus, kas tai vajadzīgi, lai, ievērojot Regulas (ES) 2021/2115 12. un 13. pantu attiecībā uz tiesību aktos noteiktajām pārvaldības prasībām (1., 2., 3. un 4. TANPP) un “labu lauksaimniecisko un vidisko stāvokli” (2. un 8. LLVS), kā uzskaitīts III pielikumā, pakāpeniski ieviestu noteikumus par nosacījumu sistēmu attiecībā uz prasībām, kas lauksaimniekiem jāizpilda, lai saskaņā ar nosacījumu sistēmas noteikumiem iegūtu tiesības saņemt tiešos maksājumus, atbilstīgi šādam grafīkam:

- prasības saskaņā ar 2. LLVS (mitrāju un kūdrāju aizsardzība) – vienu gadu no pievienošanās dienas;
- prasības saskaņā ar 8. LLVS (minimālā lauksaimniecības platības daļa, kas atvēlēta ar ražošanu nesaistītām platībām vai elementiem) – vienu gadu no pievienošanās dienas;
- prasības saskaņā ar 1., 2., 3. un 4. TANPP (vide un klimata pārmaiņas saistībā ar ūdeni, bioloģisko daudzveidību un ainavu) – trīs gadus no pievienošanās dienas. Tas ir neatkarīgi no piesaņošanās ES *acquis* saistībām, kas attiecas uz attiecīgajām regulām.

ES uzskata, ka šis pakāpeniskās ieviešanas princips ir pieņemams, jo tas atvieglotu nosacījumu sistēmas izveidošanu Melnkalnē un lūgtais pārejas periods nepārsniedz trīs gadus. ES uzsver, ka galīgo īstenošanas kārtību (pēc Melnkalnes pievienošanās) var pārskatīt, pamatojoties uz rezultātiem, kas gūti diskusijās par KLP laikposmam pēc 2027. gada.

ES pieņem zināšanai Melnkalnes lūgumu tās teritorijā noteikt **apgabalus, kuros ir dabas (un citi specifiski) ierobežojumi**, pamatojoties uz 2017. gada pētījumu par apgabaliem, kuros ir dabas ierobežojumi, lauksaimniecībā un aprēķinu izstrādē (aprēķinu sagatavošana).

ES uzskata šo lūgumu par pieņemamu.

Tirgus kopīgā organizācija

ES ņem vērā, ka Melnkalne apliecina pastāvīgu progresu savu tiesību aktu pieskaņošanā *acquis* par tirgus kopīgo organizāciju visās nozarēs, tostarp attiecībā uz vīnu, olīveļļu, medu un tirdzniecības standartiem. Vīna nozarē drīz tiks pabeigta elektroniska vīna dārzu reģistra izveide saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1308/2013 145. pantu, un ir gūti panākumi vīnu sertificēšanā ACVN/AGIN sistēmā. Ir panākts progress cenu paziņošanas un tirdzniecības mehānismu uzlabošanā, un ES ņem vērā, ka Melnkalne turpina vēl vairāk pieskaņot savus tiesību aktus citās jomās, piemēram, attiecībā uz ražotāju organizācijām un starpnozaru organizācijām, skolu apgādes programmu un liemeņu klasifikāciju. ES uzsver, ka ir svarīgi līdz pievienošanās dienai panākt pilnīgu pieskaņošanu Regulai (ES) Nr. 1308/2013 un nodrošināt administratīvās spējas tās īstenošanai un izpildei.

ES ņem vērā, ka Melnkalnei no pievienošanās dienas būs iespēja izmantot ES finansējumu skolu apgādes programmai, kuras mērķis ir uzlabot lauksaimniecības produktu izplatīšanu un bērnu ēšanas paradumus.

ES ņem vērā Melnkalnes lūgumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1308/2013 VII pielikuma III daļā iekļaut produktu ar nosaukumu "*kajmak*". ES uzskata, ka lūgums ir pieņemams.

ES ņem vērā Melnkalnes lūgumu atļaut Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1308/2013 VII pielikuma I papildinājumā iekļaut tās **vīnkopības reģionus**. ES uzsver, ka ES vīnkopības reģionu klasifikācija būtu jāveic pirms pievienošanās, pamatojoties uz objektīviem datiem un kritērijiem, lai vīna ražotājiem Melnkalnē tiktu nodrošināta juridiskā noteiktība, kas attiecas uz bagātināšanas un atskābināšanas darbībām.

ES atzīst, ka Melnkalne par katru savu galveno vīnkopības reģionu ir sniegusi kartogrāfijas ziņas (detalizētu karti), iekļaujot pilnīgus klimatoloģiskos datus, mēneša vidējās temperatūras, iespējamus bioklimatiskos rādītājus, vīna dārzu augstumu, ģeogrāfisko platumu, misas cukura un skābuma saturu un minimālo dabīgo spirta koncentrāciju par vismaz desmit gadu laikposmu. Pieprasījuma pamatā ir objektīvs, zinātniski pamatots vīnkopības ģeogrāfisko ražošanas apgabalu zonējuma novērtējums, kurā ņemta vērā augsne, klimats un citi faktori, kas saistīti ar jēdzienu “*terroir*”, piemēram, augsne, klimats, ainava, bioloģiskā daudzveidība, un to mijiedarbība ar izmantotajām vīna dārzu apsaimniekošanas un vīndarības metodēm.

ES atzīmē, ka, pamatojoties uz Melnkalnes sniegto informāciju, lūgumu atļaut Melnkalnes vīnkopības reģionus iekļaut Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1308/2013 VII pielikuma I papildinājumā var uzskatīt par pieņemamu šādi:

vīnkopības B zonā:

- Melnkalnē – ar vīnogulājiem apstādītas platības Nudo reģionā;

vīnkopības CII zonā:

- Melnkalnē – ar vīnogulājiem apstādītas platības šādos apakšreģionos:

Crnogorski basen Skadarskog jezera reģionā: Crmnica, Podgorički, Bjelopavlići, Riječka nahija, Katunska nahija, Kuči, Piperi;

Crnogorsko primorje reģionā: Ulcinj, Boka Kotorska, Bar-Budva.

ES uzsver, ka Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1308/2013 VII pielikuma 1. papildinājumā ir uzskaitītas tikai to dalībvalstu vīnkopības zonas, kurās notiek komerciāla vīna ražošana.

ES pieņem zināšanai **vīna vīnogu šķirņu** sarakstu, ko Melnkalne ir klasificējusi, lai piemērotu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1308/2013 81. pantu un 120. panta 2. punkta b) apakšpunktu. Saskaņā ar Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2018/273 50. panta 1. punkta g) apakšpunktu dalībvalstis Komisijai paziņo vīna vīnogu šķirnes, uz kurām attiecas Regulas (ES) Nr. 1308/2013 81. panta un 120. panta 2. punkta b) apakšpunkta piemērošana. Saskaņā ar Regulas (ES) 2018/273 51. panta 2. punktu Komisija publicē Melnkalnes klasificēto vīna vīnogu šķirņu sarakstu.

ES ņem vērā Melnkalnes nodomu censties saskaņā ar Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2019/33 un Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2019/34 ar aizsargātu cilmes vietas nosaukumu vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādi aizsargāt šādus **tradicionālus vīna apzīmējumus**:

- “*arhivsko vino*” (augstas kvalitātes vīns),
- “*rezervisano*” (rezervāts),
- “*probirna berba*” (izlases vīns).

ES aicina Melnkalni saskaņā ar Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2019/34 21. pantu Komisijai iesniegt pieteikumu to tradicionālo apzīmējumu aizsardzībai, kuri atbilst Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2019/33 III nodaļā izklāstītajiem nosacījumiem.

ES pieņem zināšanai, ka Melnkalne sagaida, ka Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2019/33 IV pielikumā tiks veiktas izmaiņas attiecībā uz valsts nosaukumu atbilstīgi Melnkalnes valsts statusa maiņai 2006. gada 21. maijā.

Kvalitātes politika

ES pieņem zināšanai, ka Melnkalne turpina savus tiesību aktus pieskaņot *acquis* šajā jomā. ES arī ņem vērā, ka Melnkalne ir pieņēmusi valsts noteikumus, lai nosaukumus reģistrētu kā cilmes vietas nosaukumus, ģeogrāfiskās izcelsmes norādes vai garantētas tradicionālās īpatnības, vai fakultatīvus lauksaimniecības produktu kvalitātes apzīmējumus. Patlaban valsts līmenī ir aizsargāti 12 lauksaimniecības produktu nosaukumi. 2024. gada maijā saskaņā ar standartu MEST EN ISO/IEC 17065:2020 tika akreditēta valsts sertifikācijas iestāde *Monteorganica*. Melnkalne turpinās darbības, kuru mērķis ir panākt pilnīgu pieskaņošanu un vēl vairāk stiprināt izpildi un kontroli ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzības jomā.

ES pieņem zināšanai, ka Melnkalne lūdz atļauju iekļaut saskaņā ar Melnkalnes valsts procedūru vīna nozarē aizsargātus **cilmes vietas nosaukumus un ģeogrāfiskās izcelsmes norādes**, kā arī saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2024/1143 22. pantu reģistrēt tos Eiropas Komisijas elektroniskajā reģistrā (*e-Ambrosia*) šādi: AĢIN “*Crnogorski basen Skadarskog jezera*”; ACVN “*Crmnica*”; ACVN “*Podgorički subregion*”; ACVN “*Bjelopavlići*”; ACVN “*Riječka nahija*”; ACVN “*Katunska nahija*”; ACVN “*Kuč*”; ACVN “*Piperi*”; AĢIN “*Crnogorsko primorje*”; ACVN “*Ulcinj*”; ACVN “*Boka Kotorska*”; ACVN “*Bar-Budva*” un ACVN “*Nudo*”.

ES prasa pabeigt Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2024/1143 paredzēto reģistrācijas procesu.

ES aicina Melnkalni iesniegt pieteikumus, lai minētos vīna cilmes vietas nosaukumus un ģeogrāfiskās izcelsmes norādes, kas Melnkalnē jau ir aizsargāti, reģistrētu kā aizsargātus cilmes vietas nosaukumus un aizsargātas ģeogrāfiskās izcelsmes norādes saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/1143. Melnkalne pieteikumus saskaņā ar 14. panta 2. punktu var iesniegt ne vēlāk kā pievienošanās dienā.

ES pieņem zināšanai, ka Melnkalne pirms iestāšanās precizēs, kuri tradicionālie apzīmējumi ir izmantojami katram aizsargātajam cilmes vietas nosaukumam.

ES uzsver, ka saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1143 92. pantā izklāstīto procedūru ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu un cilmes vietu nosaukumu valsts aizsardzība, kas pastāv dienā, kad Melnkalne pievienojas ES, var turpināties divpadsmit mēnešus no minētās dienas. Ne vēlāk kā 12 mēnešus pēc dienas, kad notiek pievienošanās ES, Melnkalne minētās valsts aizsargātās ģeogrāfiskās izcelsmes norādes un cilmes vietas nosaukumus var iesniegt reģistrēšanai ES līmenī. Ja reģistrācijas pieteikums Komisijai ir nosūtīts līdz minētā laikposma beigām, šāda valsts aizsardzība beidz pastāvēt dienā, kad tiek pieņemts lēmums par reģistrāciju (vai, ja pieteikums tiek noraidīts, līdz brīdim, kad ir izsmelti visi tiesiskās aizsardzības līdzekļi). Ja nosaukums netiek reģistrēts Savienības līmenī, visu atbildību par šādas valsts aizsardzības radītajām sekām uzņemas Melnkalne. ES uzsver, ka Melnkalnei no dienas, kad tā pievienojas ES, ir jānodrošina ES līmenī reģistrētu ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu, cilmes vietas nosaukumu un garantētu tradicionālo īpatnību aizsardzība.

Bioloģiskā lauksaimniecība

ES ņem vērā, ka Melnkalne ir turpinājusi savu tiesību aktu pieskaņošanu *acquis* bioloģiskās lauksaimniecības jomā, pieskaņojot tos Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) 2018/848. *Monteorganica* veic kontroli un sertifikāciju bioloģiskās lauksaimniecības jomā saskaņā ar standarta MEST EN ISO/IEC 17065: 2020 prasībām. Turklāt ir akreditētas divas laboratorijas bioloģiskās ražošanas analīžu veikšanai. ES uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt, lai no brīža, kad Melnkalne pievienojas ES, bioloģiskās lauksaimniecības jomā būtu ieviesta efektīva kontroles sistēma, tostarp uzraudzība, ko veic kompetenta iestāde.

* * *

Ņemot vērā minētos apsvērumus, ES pieņem zināšanai, ka šajā posmā sarunas par šo sadaļu nav jāturpina.

ES uzsver, ka īpašu uzmanību pievēršīs visu minēto konkrēto jautājumu pārraudzībai, lai nodrošinātu, ka tiek vēl vairāk stiprinātas Melnkalnes administratīvās spējas, tās spēja īstenot un izpildīt šajā sadaļā ietverto *acquis*, jo īpaši attiecībā uz maksājumu aģentūru, IAKS, tirgus kopīgo organizāciju un visām KLP intervencēm. ES uzsver, cik svarīgi ir nepārtraukti un ilgtspējīgi centieni, kas ir jāīsteno, lai līdz iestāšanās brīdim panāktu pilnīgu atbilstību. Īpaši jāapsver šīs sadaļas saistība ar citām sarunu sadaļām. Melnkalnes tiesību aktu atbilstību *acquis* un tās spēju to īstenot varēs galīgi izvērtēt tikai vēlākā sarunu stadijā. Papildus visai informācijai, ko ES varētu prasīt sarunās par šo sadaļu un kas jānodrošina konferencei, ES aicina Melnkalni regulāri sniegt Stabilizācijas un asociācijas padomei sīki izstrādātu rakstisku informāciju par paveikto *acquis* īstenošanā.

Ņemot vērā visus minētos apsvērumus, ES attiecīgā brīdī vajadzības gadījumā atgriezīsies pie šīs sadaļas.

ES atzīmē, ka Melnkalne savās sarunu nostāšanās AD 2/16 CONF-ME 2 un AD 19/25 CONF-ME 6 piekrīt ar 11. sadaļu saistītajam *acquis*, kāds tas ir spēkā 2025. gada 1. septembrī. ES arī atzīmē, ka Melnkalne ir paziņojusi, ka tā turpinās tiesību aktu pieskaņošanu *acquis* un ka tā būs gatava to īstenot no brīža, kad tā pievienosies Eiropas Savienībai, bet vienlaikus ir iesniegusi vairākus lūgumus noteikt pārejas pasākumus un atkāpe.

ES arī atgādina, ka no 2025. gada 1. septembra līdz pievienošanās dienai šīs nodaļas *acquis* varētu tikt papildināts ar jauniem elementiem.

PROJEKTS – NO ES KOPĒJĀS NOSTĀJAS IZRIETOŠIE JURIDISKIE GROZĪJUMI

Akts par Melnkalnes Republikas pievienošanās nosacījumiem un pielāgojumiem Līgumā par Eiropas Savienību, Līgumā par Eiropas Savienības darbību un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumā

[XX] PANTS

Padome ar kvalificētu balsu vairākumu pēc Komisijas priekšlikuma un pēc apspriešanās ar Eiropas Parlamentu var pielāgot šā akta noteikumus, kas attiecas uz kopējo lauksaimniecības politiku, ja šādi pielāgojumi būtu vajadzīgi sakarā ar grozījumiem Savienības tiesību aktos, tostarp pieņemt jaunus noteikumus. Šādus pielāgojumus var veikt pirms pievienošanās dienas.

[XX] PANTS

Ja ir vajadzīgi pārejas pasākumi, lai atvieglinātu pāreju no Melnkalnes pašreizējā režīma uz to, kurš izriet no kopējās lauksaimniecības politikas piemērošanas saskaņā ar šajā aktā izklāstītajiem nosacījumiem, vajadzīgos īstenošanas pasākumus pieņems Komisija saskaņā ar procedūru, kas minēta 229. panta 2. punktā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1308/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju un atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 922/72, (EEK) Nr. 234/79, (EK) Nr. 1037/2001 un (EK) Nr. 1234/2007 ¹, saistībā ar 5. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu ², vai saskaņā ar atbilstīgo procedūru, kā tas paredzēts piemērojamajos tiesību aktos. Šajā pantā minētos pārejas pasākumus var pieņemt trīs gados no pievienošanās dienas, un tos piemēro tikai minētajā laikposmā. Padome pēc Komisijas priekšlikuma un pēc apspriešanās ar Eiropas Parlamentu ar vienprātīgu lēmumu var pagarināt šo laikposmu.

¹ OV L 347, 20.12.2013., 671. lpp.

² OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.

Šā panta pirmajā daļā minētos pārejas pasākumus vajadzības gadījumā var pieņemt arī pirms pievienošanās dienas. Tādus pasākumus pieņem Padome ar kvalificētu balsu vairākumu un pēc Komisijas priekšlikuma vai arī – ja tie ietekmē kādus Komisijas iepriekš pieņemtus instrumentus – tos pieņem Komisija saskaņā ar procedūrām, kas vajadzīgas attiecīgo instrumentu pieņemšanai.

Pievienšanās akta [xx]. pantā minētais saraksts – iestāžu pieņemto aktu pielāgojumi

[X.] LAUKSAIMNIECĪBA

32013R1308: **Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1308/2013** (2013. gada 17. decembris), ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju un atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 922/72, (EEK) Nr. 234/79, (EK) Nr. 1037/2001 un (EK) Nr. 1234/2007 (OV L 347, 20.12.2013., 671.–854. lpp.)

(a) Regulas VII pielikumu groza šādi:

a. pielikuma III daļas 2. punktu papildina ar šādu tekstu:

“xvii) kajmak.”;

b. regulas I papildinājumu groza šādi:

i. papildinājuma 2. punktu papildina ar šādu tekstu:

“i) Melnkalnē – ar vīnogulājiem apstādītas platības Nudo reģionā.”;

ii. papildinājuma 4. punktu papildina ar šādu tekstu:

“h) Melnkalnē – ar vīnogulājiem apstādītas platības šādos apakšreģionos:

- Crnogorski basen Skadarskog jezera reģionā: Crmnica, Podgorički, Bjelopavlići, Riječka nahija, Katunska nahija, Kući, Piperi;
- Crnogorsko primorje reģionā: Ulcinj, Boka Kotorska, Bar-Budva.”

32021R2115: Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/2115 (2021. gada

2. decembris), ar ko izveido noteikumus par atbalstu stratēģiskajiem plāniem, kuri dalībvalstīm jāizstrādā saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku (KLP stratēģiskie plāni) un kurus finansē no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) un no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA), un ar ko atceļ Regulas (ES) Nr. 1305/2013 un (ES) Nr. 1307/2013 (OV L 435, 6.12.2021., 1.–186. lpp.)

(a) Regulas 92. pantam pievieno šādu punktu:

“3. Melnkalnei vismaz 3 % no IX pielikumā norādītās kopējās ELFLA iemaksas KLP stratēģiskajā plānā tiek rezervēti *LEADER* vajadzībām.

Visā Melnkalnes KLP stratēģiskā plāna laikposmā kopējie ELFLA izdevumi lauku attīstībai, kas nav izdevumi *LEADER* vajadzībām, kā noteikts finanšu plānā saskaņā ar 112. panta 2. punkta a) apakšpunktu, nepārsniedz 97 % no kopējās ELFLA iemaksas KLP stratēģiskajā plānā, kas noteikta XI pielikumā. Pēc tam, kad Komisija to ir apstiprinājusi saskaņā ar 118. vai 119. pantu, minētais maksimālais finanšu apjoms ir Savienības tiesību aktos noteiktais maksimālais finanšu apjoms.”

(b) regulas 96. panta 2. punktā pievieno šādu daļu:

“Melnkalnei un pirmajiem trim pieprasījumu gadiem pēc pievienošanās * to ierobežo līdz ne vairāk kā 30 % no summas, kas Melnkalnei noteikta IX pielikumā.”;

* atkarībā no precīza pievienošanās datuma pieprasījuma gadi būs jānosaka galīgajā tekstā.

(c) Regulas 97. pantam pievieno šādu punktu:

“1.a Atkāpjoties no 1. punkta, turpmāk norādīto procentuālo daļu no IX pielikumā noteiktajiem piešķirumiem Melnkalnei rezervē ekoshēmām, kas minētas III sadaļas II nodaļas 2. iedaļas 4. apakšiedaļā:

- vismaz 10 % no piešķiruma Melnkalnes pievienošanās kalendārajam gadam,
- vismaz 15 % no piešķiruma pirmajam kalendārajam gadam pēc Melnkalnes pievienošanās kalendārā gada,
- vismaz 20 % no piešķiruma otrajam kalendārajam gadam pēc Melnkalnes pievienošanās kalendārā gada.”;

(d) regulas 118. panta 1. punktā pievieno šādu daļu:

“Melnkalne ne vēlāk kā [dd.mm.gggg.] Komisijai iesniedz KLP stratēģiskā plāna priekšlikumu ar saturu, kas minēts 107. pantā.”;

(e) regulas III pielikumu groza šādi:

a. ierakstā par 2. LLVS pievieno šādu zemsvītras piezīmi:

“1.a Melnkalne savā KLP stratēģiskajā plānā var paredzēt, ka šo LLVS sāks piemērot tikai no pieprasījumu gada * pēc pievienošanās gada. Šādā gadījumā Melnkalne norāda, ka, lai saskaņā ar detalizētu plānošanu izveidotu pārvaldības sistēmu, ir vajadzīgs vēlāks termiņš.”;

- b. ierakstos par “1. TANPP”, “2. TANPP”, “3. TANPP” un “4. TANPP” pievieno šādu zemsvītras piezīmi:

“1.a Melnkalne savā KLP stratēģiskajā plānā var paredzēt, ka šo TANPP sāks piemērot tikai no trešā pieprasījumu gada * pēc pievienošanās gada. Šādā gadījumā Melnkalne norāda, ka, lai saskaņā ar detalizētu plānošanu izveidotu pārvaldības sistēmu, ir vajadzīgs vēlāks termiņš.”;

- c. ierakstā par 8. LLVS pievieno šādu zemsvītras piezīmi:

“1.a Melnkalne savā KLP stratēģiskajā plānā var paredzēt, ka šo LLVS sāks piemērot tikai no pieprasījumu gada * pēc pievienošanās gada. Šādā gadījumā Melnkalne norāda, ka, lai saskaņā ar detalizētu plānošanu izveidotu pārvaldības sistēmu, ir vajadzīgs vēlāks termiņš.”;

** atkarībā no precīza pievienošanās datuma pieprasījuma gads būs jānosaka galīgajā tekstā.*

Pievienošanās akta [XX]. pantā minētais saraksts – citi pastāvīgi noteikumi

[X.] LAUKSAIMNIECĪBA

a) Līgums par Eiropas Savienības darbību, trešās daļas III sadaļa – Lauksaimniecība un zivsaimniecība

1. Valsts krājumus, kas pastāv Melnkalnes pievienošanās dienā un ir izveidojušies tās tirgus atbalsta politikas rezultātā, Savienība pārņem atbilstīgi vērtībai, kuru nosaka, piemērojot 3. panta 1. punkta e) apakšpunktu Komisijas Deleģētajā regulā (ES) Nr. 906/2014, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1306/2013 attiecībā uz valsts intervences izdevumiem³. Minētos krājumus pārņem vienīgi tad, ja valsts intervence attiecībā uz konkrētajiem produktiem tiek piemērota Savienībā pievienošanās dienā un ja uzkrājumi atbilst Savienības intervences prasībām.
2. Attiecībā uz visiem krājumiem (gan privātiem, gan valsts), kuri Melnkalnē pievienošanās dienā atrodas brīvā apritē un kuru daudzums pārsniedz to, ko var uzskatīt par parastiem saglabājamiem krājumiem, Melnkalne veic iemaksas ES budžetā.

Maksājuma apmēru nosaka tādu, lai būtu ņemtas vērā izmaksas saistībā ar sekām, ko liekie krājumi rada lauksaimniecības produktu tirgiem.

Lieko krājumu līmenis būtu jānosaka katram atsevišķam produktam, ievērojot tā īpatnības un attiecīgos tirgus, kā arī ES tiesību aktus, kas uz to attiecas.

³ OV L 255, 28.8.2014., 1.–17. lpp. un OV L 347, 20.12.2013., 549.–607. lpp.

3. Iepriekš 1. punktā minētos krājumus atskaita no daudzuma, kas pārsniedz parastus saglabājamus krājumus.
4. Komisija 1.–3. punktā izklāstīto kārtību īsteno un piemēro saskaņā ar procedūru, kas noteikta 103. pantā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2021/2116 (2021. gada 2. decembris) par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību ⁴, vai attiecīgā gadījumā saskaņā ar procedūrām, kas minētas 19. un 20. pantā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1308/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju un atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 922/72, (EEK) Nr. 234/79, (EK) Nr. 1037/2001 un (EK) Nr. 1234/2007 ⁵, vai saskaņā ar attiecīgo komitejas procedūru, kā noteikts piemērojamajos tiesību aktos.

b) **Līgums par Eiropas Savienības darbību, trešā daļa, VII sadaļa, 1. nodaļa – Konkurences noteikumi**

Neskarot procedūras, kas attiecībā uz pastāvošo atbalstu paredzētas LESD 108. pantā, tādas atbalsta shēmas un piešķirto individuālo atbalstu darbībām saistībā ar LESD I pielikumā uzskaitīto produktu, kas nav zivsaimniecības produkti un to pārstrādes produkti, ražošanu un tirdzniecību, kuru īstenošana jaunajā dalībvalstī sāka pirms pievienošanās dienas un kuri ir spēkā arī pēc minētās dienas, atbilstīgi turpmāk izklāstītajam nosacījumam uzskata par pastāvošu atbalstu LESD 108. panta 1. punkta nozīmē:

- atbalsta pasākumus paziņo Komisijai pirms pievienošanās dienas. Šādā paziņojumā jābūt informācijai par katra pasākuma tiesisko pamatojumu. Attiecībā uz pastāvošajiem atbalsta pasākumiem un plāniem piešķirt vai grozīt atbalstu, par kuriem Komisijai paziņots pirms pievienošanās dienas, uzskata, ka par tiem ir paziņots pievienošanās dienā. Komisija publicē šādu atbalsta pasākumu sarakstu.

⁴ OV L 435, 6.12.2021., 187.–261. lpp.

⁵ OV L 347, 20.12.2013., 671. lpp.

Minētos atbalsta pasākumus trīs gadus pēc pievienošanās dienas uzskata par “pastāvošu” atbalstu LESD 108. panta 1. punkta nozīmē.

Vajadzības gadījumā Melnkalne groza minētos atbalsta pasākumus, lai ne vēlāk kā trīs gadus pēc pievienošanās dienas nodrošinātu, ka tiek ievērotas Komisijas piemērotās pamatnostādnes. Pēc minētā termiņa beigām jebkādu atbalstu, ko atzīst par neatbilstīgu minētajām pamatnostādnēm, uzskata par jaunu atbalstu.

[] PIELIKUMS

Pievienošanās akta [] pantā minētais saraksts – pārejas pasākumi

[X.] LAUKSAIMNIECĪBA

32024R1143: **Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1143** (2024. gada 11. aprīlis) par ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm vīnam, stiprajiem alkoholiskajiem dzērieniem un lauksaimniecības produktiem, kā arī garantētu tradicionālo īpatnību produktiem un lauksaimniecības produktu fakultatīviem kvalitātes apzīmējumiem un ar ko groza Regulas (ES) Nr. 1308/2013, (ES) 2019/787 un (ES) 2019/1753 un atceļ Regulu (ES) Nr. 1151/2012 (OV L, 2024/1143, 23.4.2024., 66. lpp.)

Regulas 92. pantam pievieno šādu punktu:

“3. Attiecībā uz jaunu dalībvalsti, kas pievienojas, ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu valsts aizsardzība, kas pastāv tās pievienošanās dienā, beidzas [viens gads pēc Pievienošanās akta stāšanās spēkā].

Līdz pirmajā daļā minētajai dienai jaunajai dalībvalstij, kas pievienojas, ir atļauts, nepiemērojot šīs regulas 10. pantu, iesniegt Komisijai visu to ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu reģistrācijas pieteikumus, kuras jau tiek aizsargātas saskaņā ar valsts tiesību aktiem.

Ja Komisijai ir iesniegts otrajā daļā minētais pieteikums, valsts aizsardzība beidzas dienā, kad tiek pieņemts lēmums par reģistrāciju saskaņā ar šīs regulas 21. pantu. Ja reģistrācijas pieteikums tiek noraidīts, valsts aizsardzību attiecīgā gadījumā turpina, līdz ir izsmelti visi tiesiskās aizsardzības līdzekļi.

Ja šajā punktā minētā procesa beigās nosaukums nav reģistrēts saskaņā ar šo regulu, par šādas valsts aizsardzības sekām ir atbildīga vienīgi attiecīgā dalībvalsts. Attiecīgā gadījumā pēc tam, kad valsts aizsardzība ir beigusies, attiecīgā dalībvalsts nekavējoties pieprasa anulēt attiecīgās ģeogrāfiskās izcelsmes norādes reģistrāciju Starptautiskā biroja Starptautiskajā reģistrā.”

32019R1753: **Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1753** (2019. gada 23. oktobris) par Savienības rīcību pēc tās pievienošanās Lisabonas Vienošanās par cilmes vietu nosaukumiem un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm Ženēvas aktam (OV L 271, 24.10.2019., 1.–11. lpp.)

Iekļauj šādu pantu:

11.a pants

Pārejas noteikumi attiecībā uz cilmes vietu nosaukumiem un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm, kuru izcelsme ir jaunajās dalībvalstīs, kas pievienojas un ir Ženēvas akta dalībvalstis

- “1. Dalībvalstis, kas Savienībai pievienojušās pēc pievienošanās Ženēvas aktam, izraugās Komisiju vai Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma biroju savā attiecīgajā statusā kā vienīgo Ženēvas akta 3. pantā minēto kompetento iestādi.
2. Attiecībā uz katru cilmes vietas nosaukumu vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādi, kā minēts 1. punktā un reģistrēts Starptautiskajā reģistrā, produktam, uz kuru attiecas Regulas (ES) 2024/1143 vai Regulas (ES) 2023/2411 darbības joma, bet kurš nav aizsargāts saskaņā ar kādu no minētajām regulām, attiecīgā dalībvalsts, pamatojoties uz fiziskas vai juridiskas personas, kas minēta Ženēvas akta 5. panta 2. punkta ii) apakšpunktā, vai saņēmēja, kā definēts Ženēvas akta 1. panta xvii) punktā, pieprasījumu vai pēc savas iniciatīvas, izvēlas prasīt vai nu:

a) minētā cilmes vietas nosaukuma vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādes reģistrāciju saskaņā ar attiecīgo regulu; vai

b) minētā cilmes vietas nosaukuma vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādes reģistrācijas anulēšanu Starptautiskajā reģistrā.

Attiecīgās dalībvalstis paziņo Komisijai par pirmajā daļā minēto izvēli un iesniedz attiecīgo lūgumu līdz ... [viens gads pēc Pievienošanās akta stāšanās spēkā].

Pirmās daļas a) apakšpunktā minētajās situācijās reģistrācijas pieteikums attiecas uz aizsargātu cilmes vietas nosaukumu vai aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norādi, kas ir identiska Starptautiskajā reģistrā reģistrētajam cilmes vietas nosaukumam vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādei.

Ja noteiktajā termiņā reģistrācijas pieteikums nav iesniegts vai ja reģistrācijas pieteikums saskaņā ar piemērojamo regulu ir noraidīts un saistītie administratīvie un tiesiskās aizsardzības līdzekļi ir izsmelti, attiecīgā dalībvalsts nekavējoties pieprasa anulēt minētā cilmes vietas nosaukuma vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādes reģistrāciju Starptautiskajā reģistrā.”